

Ткачук В. І. – к. с.-г. н., ст. викл.
Житомирський НАЕУ, Житомир, Україна

ВПЛИВ ЯКОСТІ КОРМУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПІДСИСНИХ СВИНОМАТОК

Постановка проблеми. В годівлі сільськогосподарських тварин і птиці мінеральні речовини мають важливе значення. Відсутність, нестача або надлишок їх в кормовому раціоні призводить до порушення обміну речовин, внаслідок чого знижується продуктивність тварин та виникають різні захворювання.

Зернові корми на території України досить часто уражуються грибами, що призводить до накопичення в таких кормах продуктів їх життєдіяльності – токсинів, які негативно впливають на здоров'я, значною мірою знижують стійкість організму проти захворювань, зумовлюють генетичні порушення, погіршення фізіологічного стану і продуктивності тварин.

Аналіз останніх досліджень. Біологічна дія токсинів на живий організм обумовлена порушенням синтезу білка та нуклеїнових кислот, що призводить до зниження росту, розвитку, продуктивності та резистентності організму. Структура молекули токсинів стійка до дії фізичних та хімічних факторів і не руйнується при консервації і інших операціях, які використовуються у кормовиробництві. Один із шляхів зменшення негативного впливу мікотоксинів на тварин є використання в їх раціонах різних сорбентів: сапонітів, цеолітів, глауконітів, базальтових туфів та ін.

Мета, об'єкт та методика дослідження. Метою роботи було оцінити ефективність використання природного мінералу – анальциму та мікосорбу в раціонах свиней, основою яких є забруднені токсинами (Афлатоксин В₁, Т-2

токсин, Зеараленон, Дезоксиніваленон) зернові корми. Нами були проведені дослідження з визначення вмісту мікотоксинів в кормах, продуктивних якостей свиноматок у період поросності та лактації, перетравності поживних речовин, балансу азоту та мінеральних речовин.

Досліди були проведені в умовах СТОВ "УАГ" с. Старосілля Андрушівського району Житомирської області. Для проведення досліду було відібрано 32 свиноматки великої білої породи. Все поголів'я було розділене за принципом пар-аналогів на чотири групи – контрольну і три дослідні, по 8 голів у кожній.

Годівлю дослідних свиноматок усіх груп у зрівняльний період (10 днів), проводили за однаковим раціоном (ОР) комбікормом власного виробництва. Згідно зі схемою досліду годівлю свиноматок контрольної групи в основний період здійснювали за основним раціоном зрівняльного періоду, а тваринам 2-ї, 3-ї, 4-ї дослідних груп в основний період до комбікорму додавали відповідно: мікосорб 1,5 кг, мікосорб 1,5 кг + анальцим 30 кг та анальцим 30 кг.

Результати дослідження. Включення до раціону мікосорбу та анальциму значно покращило показники продуктивності підсисних свиноматок особливо 3-ї дослідної групи в порівнянні з тваринами 1-ї контрольної та 2-ї і 4-ї дослідних груп.

Найвищі втрати живої маси за підсисний період спостерігалися у свиноматок контрольної групи порівняно з свиноматками дослідних груп. Так, жива маса свиноматок контрольної групи на 45-й день підсисного періоду становила 226 кг, втрати живої маси 37 кг. У свиноматок другої дослідної групи жива маса на 45-й день підсисного періоду становила 238 кг, що на 12 кг (5%) більше порівняно з свиноматками контрольної групи, втрати живої маси 31 кг на 16,2% менше порівняно з контрольною групою ($P < 0,01$). У свиноматок третьої дослідної групи жива маса на 45-й день підсисного періоду становила 240 кг, що на 14 кг (6,2%) більше порівняно з свиноматками контрольної групи. У свиноматок четвертої дослідної групи жива маса на 45-й день підсисного становила 239 кг, що на 13 кг (5,4%) більше порівняно з свиноматками контрольної групи, втрати живої маси 29 кг на 21,6% менше порівняно з контрольною групою ($P < 0,01$).

Додавання анальциму та мікосорбу до раціону свиноматок дослідних груп значно покращило їх продуктивні якості, з достатньо високою вірогідністю. Так, маса гнізда та кількість порослят при народженні вищі у свиноматок третьої дослідної групи, порівняно з контрольною групою на 2,37 кг ($P < 0,05$) та 1,38 голів ($P < 0,05$). У свиноматок другої дослідної групи маса гнізда та кількість порослят при народженні порівняно з контрольною вищі відповідно на 1,82 кг ($P < 0,05$) та 1,13 голови, у свиноматок четвертої дослідної групи відповідно на 1,54 кг ($P < 0,05$) та 1 голову. Найвищі показники молочності мали свиноматки третьої дослідної групи (48,4 кг), вони перевищували за цим показником свиноматок контрольної групи на 4,65 кг ($P < 0,01$). Молочність свиноматок другої та четвертої дослідних груп також перевищувала даний показник свиноматок контрольної групи на 2,25 кг та на 3,75 кг ($P < 0,05$) відповідно.

Маса гнізда при відлученні у свиноматок другої дослідної групи порівняно з контрольною більша на 3,95 кг (4,1%) ($P < 0,05$), у свиноматок третьої дослідної

групи порівняно з контрольною більша на 12,75 кг (14,9%) ($P < 0,001$), у свиноматок четвертої дослідної групи відповідно на 4 кг (5,6%) ($P < 0,05$).

Більш високий процент збереженості поросят був у тварин дослідних порівняно з тваринами контрольної групи: у тварин другої дослідної групи – більше на 1,55%, у тварин третьої дослідної групи – більше на 4,31% ($P < 0,05$), у тварин четвертої дослідної групи – 3,91%.

Висновки. У результаті проведених досліджень встановлено, що згодовування комбікормів з включенням природного мінералу анальцим та мікосорбу (відповідно 30 кг/т та 1,5 кг/т) підсисним свиноматкам забезпечило позитивні процеси обміну речовин, високу збереженість поросят на рівні 86,1-88,9% проти 84,6% в контрольній групі.

Використання анальциму та мікосорбу вплинуло на збільшення кількості поросят при народженні на 11,4-15,8%, маси гнізда при відлученні на 4,6-14,9% ($P < 0,05$), знизило втрати живої маси свиноматок за підсисний період на 16,2-21,6% ($P < 0,01$).